

Katalógustól a discoveryig – a Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár példáján keresztül

TAKÁCSNÉ BUBNÓ Katalin

Bevezető

Mi hiányzik a katalógusból, ami miatt felmerülhet, hogy szakítsunk a hagyományos katalógussal mint a könyvtári gyűjteményt bemutató elsődleges eszközzel?

A jelenlegi integrált könyvtári rendszereink többsége 30-40 éves múltra tekint vissza. Alapgondolatuk a hagyományos gyűjteményszemléleten alapul, a nyilvántartásba vett és a katalógusban feltárt papíralapú dokumentumgyűjtemény prezentálására alkalmasak. *Dancs Szabolcs* az újgenerációs integrált könyvtári rendszerek egyik fő összetevőjének nevezi a discovery-réteget, és egyben magyarulként hozzáfűzi, hogy az OPAC-okhoz kapcsolódó keresési technológiák már elavultak és korlátozott hatékonyságúak a discoverykéihez képest.¹ *Dancs* a korszerű szolgáltatási platformokról szóló cikkeiben^{2,3} nem kizárólag a discovery keresőkkel, hanem a teljes könyvtári munkát támogató rendszerekkel foglalkozik. Tanulmányomban a discovery-felület önálló rendszerként való implementálásának egy példáját

mutatom be, amely implementációt könyvtári integrált rendszertől függetlenül hajtottuk végre.

Motivációink azonban a discovery keresőfelület használatára részben ugyanazok voltak, mint amelyet több, a témában írt tanulmány is felsorol.^{4,5,6,7} *Kortick* elemzése szerint⁸ az egyetemi könyvtárak esetében 2013–2014 körül volt az a fordulópon, amikor rendelkezésre álló gyarapítási keretükből többet kezdtek költeni az elektronikus forrásokra, mint a nyomtatott dokumentumokra. Mára költségvetésük nagy részét az e-dokumentumok beszerzésére fordítják, többnyire adatbázisokban elérhető online tartalmakként, előfizetéses rendszerben. Az egyes adatbázisokban fellelhető tartalmak száma azóta ugrásszerűen megnövekedett. Ezek a dokumentumok nem kerülnek a könyvtár tulajdonába, így a leltári állományába sem. A Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár (DEENK) éves beszámolóiban⁹ nyomon követhető a 2016–2021. évek tendenciája, mely szerint mind az elektronikusan előfizetett tartalmakra fordított összegek, mind az online elérhető címek száma fokoza-

tos emelkedést mutat, melynek ütemére a pandémiás évek csak rásegítettek.

Hatalmas mennyiségük miatt az elektronikus dokumentumok egyedi feldolgozása a katalógusban és folyamatos karbantartásuk az előfizetési évek változásaival olyan feladatot jelent, amelyet erőforrásigénye miatt még a dokumentumcímek szintjén is nehezen tudunk felvállalni, az analitikus feldolgozás pedig végképp meghaladja lehetőségeinket. Tájékoztatni róluk azonban kell, és kutatástámogató könyvtár lévén nem engedhetjük el az analitikus (cikk-/könyvfejezet-) szintű tájékoztatást. Ezért is döntött úgy a Könyvtár már több mint tíz éve, hogy a folyóirat-előfizetések és adatbázis-előfizetések mellé discovery szolgáltatást is beszerez, az azt kiegészítő linkfeloldó és elektronikusdokumentum-nyilvántartó (a gyarapítási folyamatokat, azaz a rendelést, reklámálást stb. támogató) szolgáltatással együtt, amely megoldást jelent a fenti problémára.¹⁰

Az elektronikusan előfizetett könyvtári tartalmakon kívül a (hagyományos elektronikus) katalógusban a könyvtár által digitalizált vagy eleve digitálisan születő anyagokat tartalmazó repozitóriumok, az egyre nagyobb tudományos jelentőséggel bíró nyílt hozzáférésű (*open access*, OA) tartalmak, valamint a nem teljes szövegű, pusztán indexelő (bibliográfiai adatokat, bírálatokat, recenziókat, tömörítvényeket, tudományometriai mutatókat szolgáltató) adatbázis-tartalmak sem tudnak megjelenni. Azt az igényt sem tudjuk a hagyományos integrált könyvtári rendszerek (IKR-ek) OPAC katalógusai révén kielégíteni, hogy az olvasó a könyvtár weboldalán kereshessen hasznos információt az ismeretterjesztő/tudományos közösségi platformok (pl. Wikipédia) tartalmaiban, miközben ezek a laikus használók számára elsődleges – sokszor egyetlen – keresőfelületeknek számítanak. A helyi gyűjtemény megjelenítésének és népszerűsítésének kérdéskörét, valamint egy, az amerikai könyvtárakban történt széles körű felmérést ismertető cikkében¹¹ *Yang* is megállapítja: egyre nehezebb kizárólag a könyvtári katalógusban megtalálható tartalmakat tekinteni a könyvtári gyűjteménynek, és nem tudomást venni az egyre növekvő mennyiségű távoli elérésű tartalomról, hiszen azok is a „könyvtárban” megtalálható tartalmak. A mai használóknak pedig – főként a pandémia óta – gyakorlatilag mindegy is, hogy fizikailag létező vagy távoli elérésű dokumentumról van-e szó.

Az elektronikus dokumentumok terjedésével rengeteg angolszász informatikai kifejezés honosodott meg a magyar könyvtári szakzsargonban, melyeknek

nem is nagyon alakult ki magyar megfelelőjük, így a *discovery* (= 'felfedezés') szolgáltatást is többnyire így emlegetjük. Az egyik legáltalább magyar kifejezés rá talán az „egyablakos kereső”, amely kísérletet tesz arra, hogy kifejezze a discoveryk lényegét, fő funkcióját: keresni a könyvtár többféle tartalma közt, vagy akár azon túli tartalmakban is¹² – legyen az elektronikus, nyomtatott vagy digitalizált, vagy – egy más felosztás szerint – tudományos/ismeretterjesztő/közéleti/szórakoztató. Ezzel a keresőfelület egyszerűsödése is megvalósul, hiszen a logikai operátorok, keresőnyelvek alkalmazása, helyenként a könyvtári szakkifejezések használata nehézkessé teszi a katalógusban való keresést a járatlan használók számára, ezért inkább a keresőmotorokat választják, még ha a talált tartalom hitelességéről ezen az úton kevésbé is lehetnek meggyőződve. A discoveryk fejlesztése szerencsére nem állt meg ott, hogy az előfizetett elektronikus tartalmakat közvetítik. A szabványosításnak és a különféle forrásokból érkező metaadatsomagok egységesítésének köszönhetően – utóbbinak természetesen feltétele a kiinduló metaadatkészlet szabványossága – képesek továbbítani a használók felé a könyvtár hagyományos online katalógusának adatait, sőt a repozitóriumok metaadatait is. Más szabványos technológiák segítségével pedig becsatornázhatók olyan közösségi keresők és funkciók, mint például a *Google Scholar* (a linkfeloldó segítségével) vagy a Wikipédia angol tartalmai (opcionálisan megjeleníthetők, ha a keresőkérdés megegyezik valamely Wikipédia-szócikk címével).

Használóközpontú szolgáltatásfejlesztés

Amikor átgondoljuk azt a kérdést, mit is várunk el egy modern könyvtári keresőtől, mindig szem előtt kell tartanunk, ki a célközönségünk. Egyetemi könyvtár lévén a DEENK az egyetemi polgárookra fókuszál mint elsődleges célközönségre, nemzeti funkciókkal bíró nyilvános könyvtárként pedig a szélesebb nyilvánosságra.

Kutatónak tekintjük a szeptemberben belépő elsőéves egyetemi hallgatókat is, akik már a Z-generáció tagjai, teljesen más információszerzési szokásokkal és elvárásokkal, mint az idősebbek, ugyanakkor a közoktatásból érkező még nem rendelkeznek megbízható, a tudományos online tartalmak terén is magabiztos keresési kompetenciával. Legkésőbb a szakdolgozat/diplomamunka megírásakor már rendelkezniük kell ezekkel a készségekkel, hiszen végzősként már el-

várható tőlük az értékes és releváns szakirodalom felkutatása és feldolgozása.

A doktoranduszok jelentik azt a következő kutatói csoportot, amely a leginkább motivált lehet a discovery típusú keresőszolgáltatások használatát illetően. Számukra már létkérdés a releváns és értékes szakirodalom megtalálása, feldolgozása, illetve az, hogy ez a tevékenységük rutinszerűvé váljon munkájuk során. Ők az egyablakos keresőkön keresztül fedezhetik fel azt a szakirodalmi ökoszisztémát, amelyet egyetemük a könyvtári szolgáltatásokon keresztül biztosít a számukra annak érdekében, hogy eredményesen zárhassák doktori tanulmányaikat. Figyelmük természetesen idővel egyre inkább a szakadatbázisok felé fog fordulni, amelyeket továbbra is a könyvtárakon keresztül vesznek igénybe.

A kutatók harmadik csoportját az egyetemi oktatók/kutatók képezik, akik már magabiztos szakirodalomkeresési és -feldolgozási kompetenciákkal bírnak, és napi szinten használják a számukra legrelevánsabb szakterületi adatbázisokat. Ők ritkán indulnak az egyablakos keresőszolgáltatások felől, annál is inkább, mert olyan idősebb generációról beszélünk, akik még nem a discovery-féle szolgáltatáson szocializálódtak, hanem az egyedi (többnyire indexelő) szakadatbázisokban való keresésen. Itt jegyezzük meg, hogy az indexelő szakadatbázisok keresőfelülete funkcionálisan nem sokban tér el a discovery-felületekétől. Többnyire egyablakos keresőmezőt találunk, amely facettás szűkítési lehetőségekkel egészül ki, amihez mindig társul részletes keresési lehetőség. Emellett a teljes szöveghez vezető linkeket linkfeloldó technológiák biztosítják a háttérben; kereszthivatkozásokkal a szerzők más publikációhoz juthatunk; a szakadatbázisok irodalomjegyzéket, hivatkozásokat vagy tudományometriai mutatókat, szerzői statisztikákat szolgáltathatnak; és ami még fontos hasonlóság: a találati halmaz exportálható külső hivatkozáskezelő szoftverekbe, megkönnyítve ezzel a kutatók munkáját a szakirodalmi feldolgozásban. E szakadatbázisok tartalma az, ami sokkal szigorúbban korlátozott: egy ilyen adatbázisba való bekerülés ugyanis többnyire komoly elvárásokat támaszt egy-egy folyóirattal, illetve kiadójával szemben, mégpedig mind tartalmilag, mind formailag. Tartalmi szempontból a legfontosabb, hogy az adott szakterületen nívós, releváns, tudományos, lektorált forrásnak kell lennie. Formai szempontból pedig meg kell felelnie bizonyos, periodicitással vagy nemzetköziséggel kapcsolatos kívánalmaknak mind a szerkesztőbizottságok összetéte-

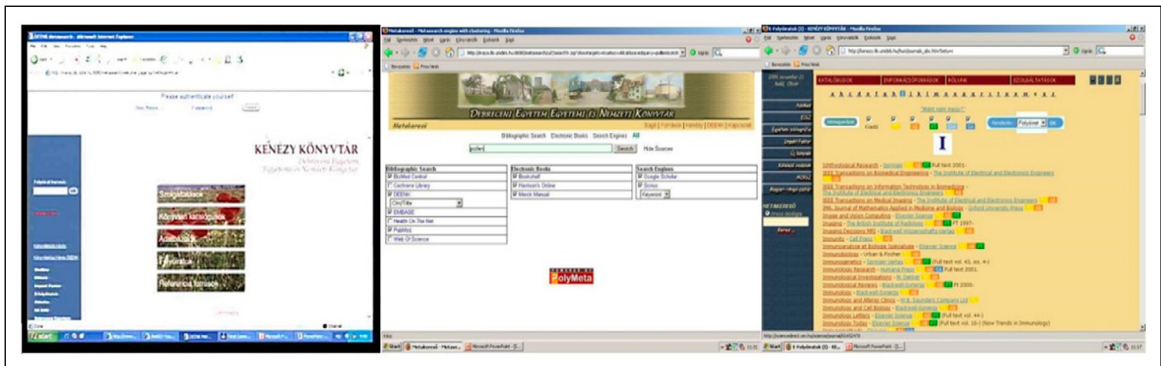
lében, mind a bennük megjelent szerzők vagy akár a hivatkozott irodalom tekintetében.

Az aktív kutatói réteg felől is egyre inkább elvárás tehát a könyvtár keresőfelületén a katalógustartalmak és az elektronikus források egy helyen való keresése – ami többnyire az oktatói tevékenységüket vagy a személyes (akár szabadidős elfoglaltságukhoz kötődő) érdeklődésüket szolgálja.

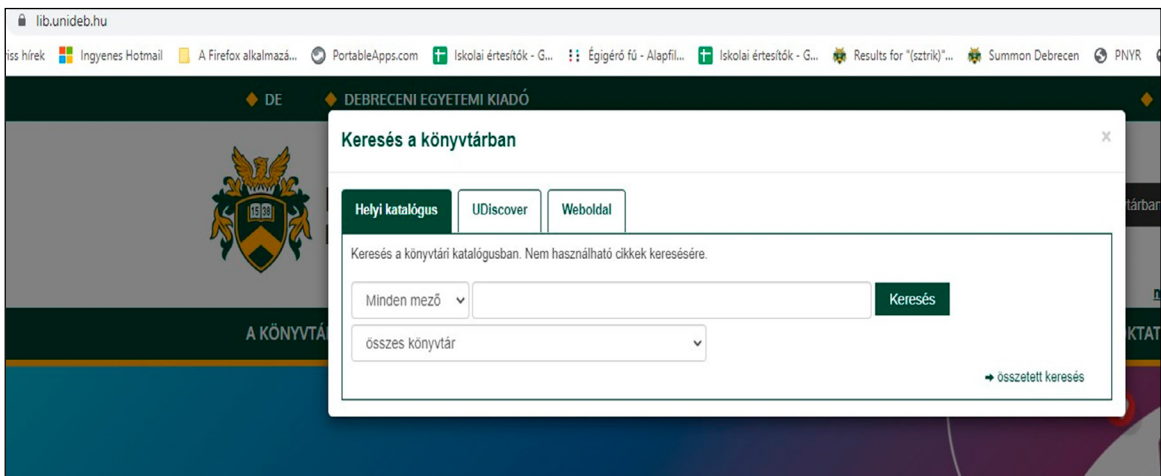
Az egyetemi könyvtárak az elvárások és a hozott tudás közti szakadék áthidalására részint az informatikai apparátus fejlesztésével, részint az oktatás- és kutatástámogatás eszközeivel próbálnak reagálni. A DEENK-ben könyvtárhasználati kurzusokat tartunk mind a hagyományos, mind az online oktatási környezetben, új típusú tutoriálokat készítünk, egyablakos keresőket implementálunk az online tartalmak elérése érdekében. A pandémia miatt még erősebb lett az elmúlt időszakban a nyomás az egyetemi könyvtárakon, hogy ebbe az irányba fejlődjenek, például zökkenőmentes távoli elérés (gyors autentikációs folyamat) vagy e-learning rendszerbe való beágyazhatóság biztosításával.

Discovery szolgáltatások a DEENK-ben

Könyvtártunkban több mint tíz éve kezdtük el az egyablakos keresőszolgáltatás kialakítását. Más és más elnevezést és brandet kapott, de mindig az volt a lényege, hogy a fizikai hordozón létező gyűjtemény mellett bemutathassuk, kereshetővé tegyük az elektronikus gyűjteményünket is. 2014-ig a DEENK a földrajzi széttagoltságnak megfelelő szervezeti felépítés szerint működött, több szakterületi szakkönyvtárral, továbbá annyi szolgáltatási normával, feltételrendszerrel és honlappal, ahány tagkönyvtárunk volt. Ez idő alatt az egyes szakkönyvtárak tartalmához igazítottuk a discovery szolgáltatást is, mindegyikük számára testreszabva a *metakeresőt* – amely elnevezést egy ideig a discovery szinonimájaként és egyben a szolgáltatás megnevezéseként is használtunk.¹³ Most, hogy néhány éve egységes szolgáltatást és egységes virtuális teret, honlapot építettünk, egységes lett a keresőszolgáltatás is. A könyvtár honlapján egy olyan felületet találhat az érdeklődő olvasó, ahol kiválaszthatja, melyik gyűjteményünkben szeretne tájékozódni. Ebben a keresőválasztóban található meg a helyi katalógus, a discovery szolgáltatás, az elektronikusforrás-kereső – mely nem cikkszintű, hanem forrásszintű keresést tesz lehetővé az elérhető folyóiratok és e-könyv-címek között – és a weboldalon való keresési lehetőség is.

1. ábra
Metakeresőink régen

2. ábra
A keresődoboz ma

Ezek közül a discovery szolgáltatás a cikkszintű keresést lehetővé tevő szolgáltatásunk, amelynek a 2. ábrán látható a nyitóoldala. A szolgáltatást a Debreceni Egyetemi brandnek megfelelően állítottuk be, és *UDiscover*nek neveztük el.

2021-ig a DEENK az *EBSCO Discovery Service* (röviden: EDS) egyablakos keresőszolgáltatást használt, a hozzá tartozó linkfeloldóval a cikkszintű kere-

séshez és a teljes szövegre mutató link megadásához. Ezt egészítette ki a szolgáltató elektronikusdokumentum-keresője (korábbi nevén „*AtoZ list*”, később „*E-journal portal*”), amely a címszintű keresést biztosította az előfizetett elektronikus adatbázisok tartalmán belül (folyóiratok, elektronikus könyvek címei). A szolgáltatás nyitóoldalát a 3. ábra mutatja.

KATALÓGUSTÓL A DISCOVERYIG...

3. ábra

Az EBSCO Discovery Service keresőfelülete 2021-es állapot szerint

2021. januártól megkezdtek a ProQuest cég Summon discovery szolgáltatásának implementálását is a DEENK számára; a két szolgáltatást használóink fél évig egyidejűleg érthették el. A ProQuest Summon

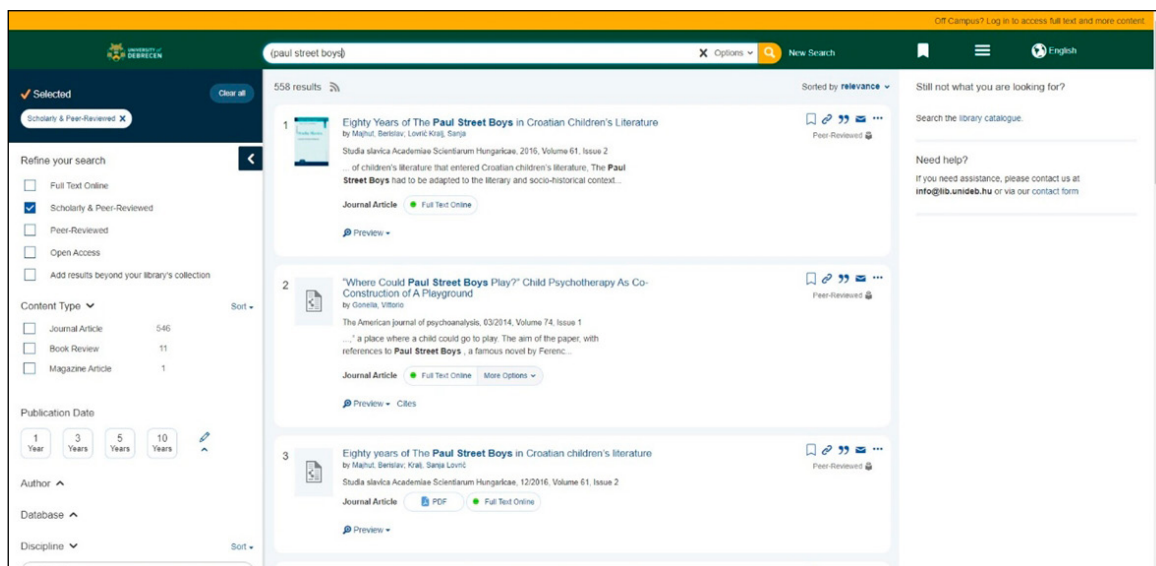
keresőjét szintén a debreceni egyetemi brandnek megfelelően „szereltük fel”. Ennek az egyablakos keresőfelületnek a részletes keresési oldalát láthatjuk a 4. ábrán.

4. ábra

A Summon részletes keresési felülete a DEENK-ben

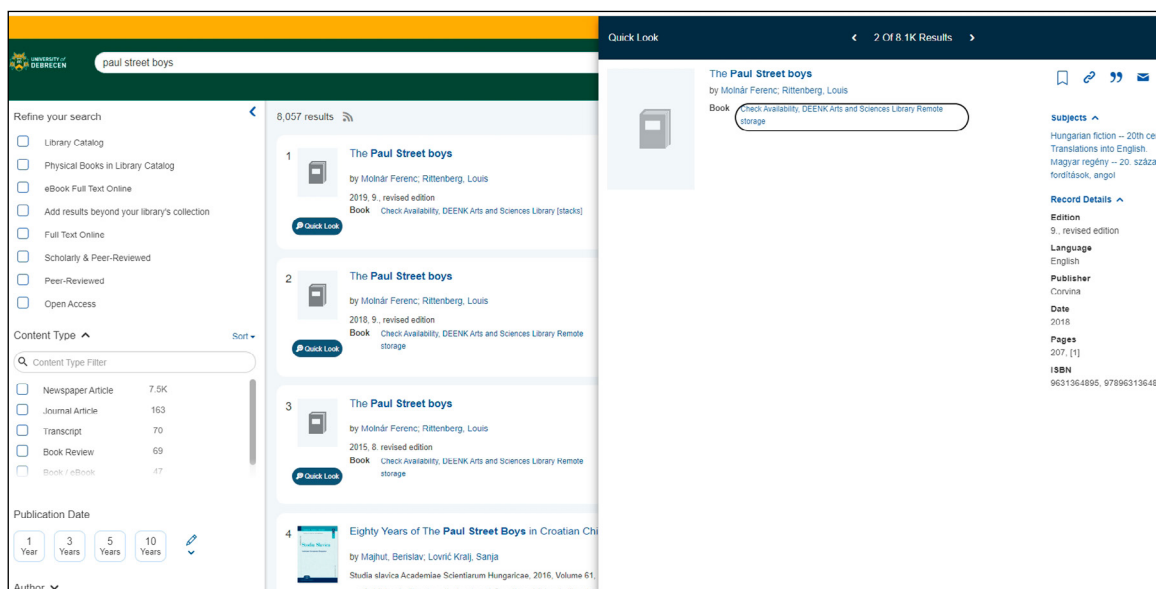
Az 5. ábra a felhasználói felületet mutatja, még hozzá a „Paul street boys” keresőkérdésre kapott találati halmazt. Katalógusételeink is be voltak töltve az EDS-be, és 2022-ben megvalósítottuk a Summonba való betöltést is. A katalógusételek egy, a központi

indexben történő validálási folyamat után jelennek meg a találati halmazban, a példányok hozzáférési lehetőségeivel együtt (elérhető vagy kölcsönzésben van). Általában beállítható a relevancia is, hogy a katalógusételek a találati halmaz elejére kerüljenek.

5. ábra

Találati halmaz a „Paul street boys” keresőkérésre a felhasználói felületen a katalógus betöltése előtt

6. ábra

Találati halmaz és részletes nézet a „Paul street boys” keresőkérésre a felhasználói felületen a katalógus betöltése után

A felhasználói felületen további facettás szűkítési lehetőségek állnak rendelkezésre (dokumentumtípus, szolgáltató/kiadó, szerző, dátum, teljes szövegű elérés / tudományos tartalom / katalógustartalom stb. szerint). A dokumentumtípusok szembeűnő piktogramok segítségével azonnal beazonosíthatók. Ha nincs releváns találat, akkor a beállított további

adatbázis-ajánlatok segítségével egyéb, a központi indexben nem elérhető adatbázisok felé orientálhatjuk az olvasót. Ez főként a magyar adatbázisok esetében releváns, tekintettel arra, hogy az egyablakos keresőszolgáltatást és linkfeloldót egyszerre biztosító szolgáltatók külföldiek, és a magyar adatbázisokat ritkán indexelik (legfeljebb a legnagyobb tudomá-

nyos kiadó, az Akadémiai Kiadó tartalmait). További kényelmi funkciók is biztosítva vannak, például hírcsatorna, közvetlen link, e-mail-küldés vagy a megjelenítés módosítása különböző hivatkozási stílusok szerint (APA, Chicago stb.), amelyeket mind a könyvtár konfigurálhat, azaz eldöntheti, hogy kívánja-e az olvasók rendelkezésére bocsátani az adott szolgáltatást vagy sem.

Lehetőségünk van tájékozódni a teljes központi indexben is az „Add results beyond your library's collection” funkció bekapcsolásával. Ez nemcsak a kutatóknak hasznos, de a könyvtári gyarapítás segédeszköze is lehet egy adott témában.

A találati halmaz elemeire kattintva láthatjuk a konkrét tartalmakat, alattuk a teljes szövegű elérést biztosító linkekkel. A részletes nézetet megfigyelve azt tapasztalhatjuk, hogy a discovery-felület teljesen szakít a cédulás megjelenítéssel. Azonban, ha nem is cédulás formátumot követ, de egységes minden dokumentumtípus esetében, köszönhetően az egységes forráskezelésnek. Vagyis függetlenül attól, hogy katalógustételről vagy a központi indexből származó tartalomról van-e szó, mindig ugyanazt a megjelenítési szerkezetet fogjuk látni, mert a discoveryk immánens funkciója, hogy az eltérő metaadat-leírásokat megjelenítés előtt egységes szerkezetre hozzák (ld. 7. és 8. ábra).

7. ábra

Egy tétel rövid nézete

A tétel alatt szöveges műfaji besorolást látunk, továbbá a teljes szövegre mutató helyi vagy távoli hivatkozásokat online vagy közvetlen pdf-ként letölthetően, illetve további opciókat a tétel adatainak elmentésére. A *Cites / Cited by* lehetőség az adott dokumentum hivatkozásait és a rá mutató hivatkozásokat keresi meg nekünk a Summonban, lényegesen megkönnyítve ezzel a kutatók dolgát, ha egy releváns cikk publikálási környezetét is szeretnék felderíteni.

A jobb felső sarokban megjelenő menüben lehetőség van a tétel hivatkozásának elkészítésére, megosztására, elküldésére vagy bibliográfiakezelő szoftverbe töltésére. A preferált bibliográfiakezelő szoftver a *RefWorks*, amellyel a Summon olyan módon is együttműködik, hogy a RefWorksbe történő belépés után eleve oda menthetünk minden számunkra releváns hivatkozást, így a keresések eredménye biztosan nemvész el. Piktogramok jelzik a dokumentum lektoráltságát (utalva ezzel a tudományos értékére) és open access státuszát is.

A részletes nézet szokásos bibliográfiai adattartalmán kívül adatgazdagításként szerepelnek a következők: a cikk kivonata, copyright információk, hagyományos tudományometriai mutatók, valamint az egyre népszerűbb alternatív metrika, az *Altmetrics badge*, amely a tudományos tartalmak hatását vizsgálja a közösségi oldalakon, gyűjtve az ott található említéseket, beszélgetéseket, *tweeteket* stb. Innen el is navigálhatunk az *Altmetrics* oldalára, ahol részletesen is megtekinthetjük a kiválasztott cikk statisztikáit.

Az elektronikus források keresője

Előfordulhat, hogy a részletes, cikkszintű keresés helyett „csak” arra vagyunk kíváncsiak, hogy egy adott mű megvan-e a könyvtár gyűjteményében. Ehhez jó kiegészítő eszköze a discoveryknek az elektronikus források keresője, amely a forrásszintű keresést biztosítja: e-könyveket, e-folyóiratokat kereshetünk benne.

🔗 Permanent Link

Phosphatase and tensin homolog (PTEN) is the protein encoded by the PTEN gene (10q23.3). PTEN mutations are related to a variety of rare diseases referred to collectively as PTEN hamartoma tumor syndromes (PHTS), which include Cowden Syndrome, Bannayan-Riley-Ruvalcaba syndrome, Proteus Syndrome, and Proteus-like syndrome. These diseases are associated with an increased risk of malignancy and for this reason an accurate and early diagnosis is essential in order to institute cancer surveillance. PTEN is a regulator of growth and homeostasis in immune system cells, although there are limited data describing immune dysregulation caused by PTEN mutations. We describe a case of PHTS syndrome caused by a de novo mutation in PTEN detected using a targeted next generation sequencing (NGS) gene panel which was instigated for workup of cutaneous vasculitis. We highlight the diagnostic utility of this approach and that mutations in PTEN may be associated with immune-dysregulatory features such as vasculitis in young children.

Publication Title: Case reports in pediatrics
Volume: 2017
Language: English
Publisher: Hindawi
Date : 04/2017
Source: Hindawi Publishing Open Access ProQuest Central

Copyright: Copyright © 2017 Angela Mauro et al., COPYRIGHT 2017 Hindawi Limited, Copyright © 2017 Angela Mauro et al. This is an open access article distributed under the Creative Commons Attribution License, which permits unrestricted use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original work is properly cited., Copyright © 2017 Angela Mauro et al. 2017

Pages: 9682803 - 4
Genre: Case Reports
Subjects: Analysis, Autism, Cancer, Case Report, Cell growth, Children, Diagnosis, DNA sequencing, Family medical history, Gene mutations, Genes, Genetic aspects, Health aspects, Hospitals, Immune response, Immunoglobulins, Inflammation, Kinases, Medical screening, Membrane proteins, Mutation, Nucleotide sequencing, Patients, Research, Surveillance, Thyroid gland, Usage, Vasculitis

ISSN: 2090-6803
EISSN: 2090-6811
DOI: 10.1155/2017/9682803

Altmetrics:

■ Tweeted by 2

■ 11 readers on Mendeley

[See more details](#)

8. ábra

Egy tétel részletes nézete

Az elektronikus források keresőjének előzményei az ún. „A to Z” listák – amelyek könyvtárunk honlapján is láthatóak voltak –, ezek eleinte csak az adatbázisokban fellelhető elektronikus folyóiratcikmeket közölték az elérhető évfolyamokkal együtt, betűrendben. Ez később az e-könyves adatbázisok tartalmával bővült.

Az adatok részint a központi indexből származnak, és az innen vett címek esetében a közvetlen elérést biztosító linket a linkfeloldó szolgáltatás adja. Ám a Summon e-forrás-keresőjébe már saját listákat is feltölthetünk, ezáltal biztosíthatjuk legalább a cím szerinti keresést például a magyar e-könyves adatbázisokban, amelyek a külföldi szolgáltatóknál

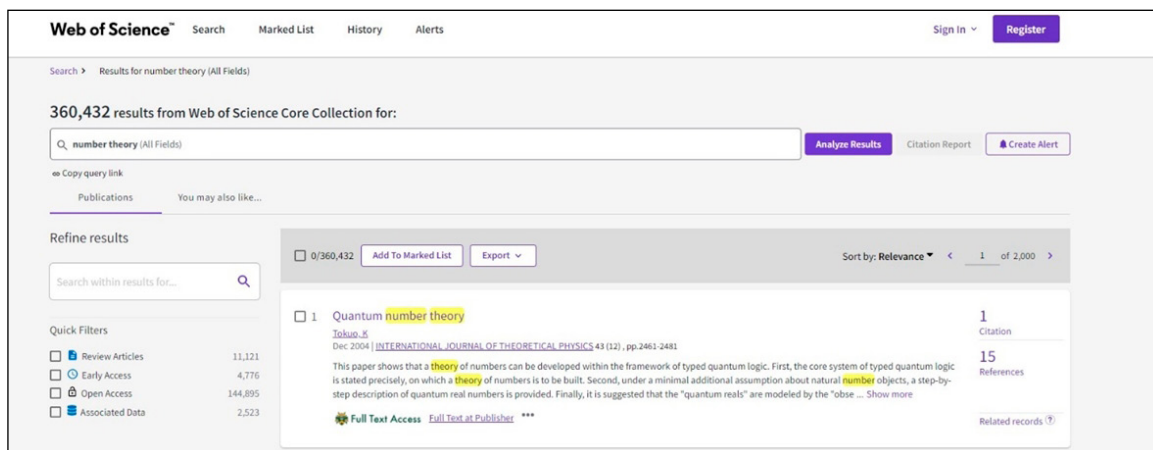
egyelőre sajnos elég gyengén indexeltek. Mi első körben az előfizetett magyar elektronikus könyves adatbázisaink listáit készítettük el a Summon elektronikusforrás-keresője számára (Typotex Interkönyv, MeRSz), valamint saját kiadónk, a *DUPress* e-könyv-/e-jegyzet-gyűjteményét. A pandémia idején ezekből az adatbázisokból szolgáltatottuk az oktatáshoz szükséges tankönyveket táveléréssel, a nyomtatott példányok helyett. E források valamilyen platformon való közös kereshetősége tehát nagyon fontos volt a számunkra, amelyet a Summon „local collection”-képzés funkciójával biztosíthatunk.

A két szolgáltatást (az egyablakos keresőt és az e-forrás-keresőt) azonban nem szabad összekever-

ni. Az ilyen módon az elektronikus források keresőjébe bekerült művek ugyanis nincsenek fejezetként feltárva, és nem is jelennek meg a Summon discoveryjében, csak az elektronikusforrás-keresőben. A központi indexben nem megtalálható művek akkor fognak a discoverybe is bekerülni és ott is kereshetővé válni, ha a szolgáltató szerződést köt az indexelésre az adott kiadóval, vagy ha a katalógusunkban feltárjuk és betöltjük őket (ebben az esetben nekünk kell gondoskodnunk arról, hogy a katalógus-tételek mellett megjelenjenek a megfelelő licencinformációk, a bennfoglaló adatbázis neve/platformja, valamint az elérést biztosító link is).

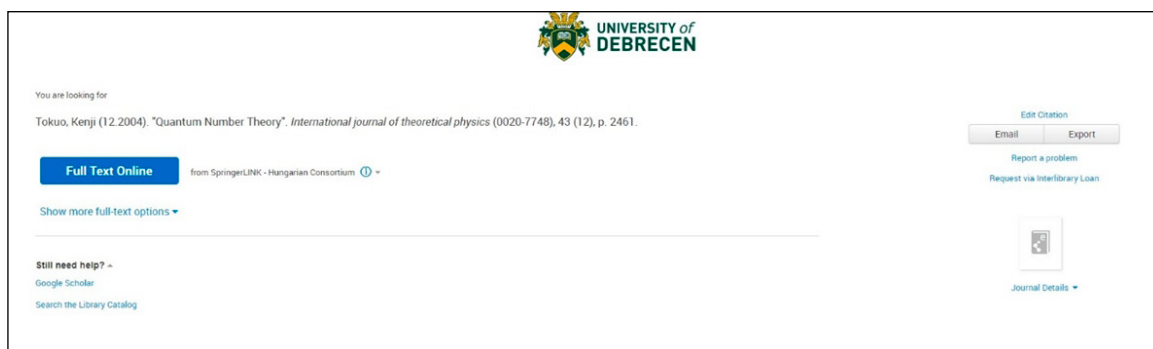
A linkfeloldó

Többször említettük már, hogy a linkfeloldó biztosítja mind a discoveryben, mind pedig az e-források keresője számára a teljes szövegű hozzáféréshez vezető linket. De képes másra is, amire szintén épülnek további kényelmi funkciók. A linkfeloldó működése a könyvtár szempontjából „kétirányú” lehet: nemcsak a teljes szövegű hozzáférést biztosítja, eljuttatva az olvasót a külső forráshoz (az adatbázis-szolgáltató platformjára a könyvtáréról), de segítségével külső adatbázisokból, mint például a *Web of Science*-ből, a *Scopus*-ból vagy akár a *Google Scholar*-ból is a könyvtár virtuális tereibe csábíthatjuk át a felhasználót, ahogyan azt a 9. és 10. ábrán láthatjuk. Nem utolsósorban saját branddel ellátva pedig felhívja kutatóink figyelmét arra, hogy ezt a szolgáltatást az Egyetemi Könyvtárunk nyújtja a számukra.

9. ábra

Az egyetemi logóval ellátott linkfeloldó a Web of Science-ben

10. ábra

A linkfeloldó eredménye a Summon 360Link szolgáltatásunkban

A Summon *360Link* linkfeloldójához kapcsolódó egyéb szolgáltatás a *bX*, amely további releváns találatokat tud kínálni az adott témakörben.

A kutatást segítő szolgáltatás a *Citation linker* is, melynek révén a könyvtári gyűjteményen kívül is kereshetünk a linkfeloldó segítségével. Természetesen eredményként láthatjuk azt is, hogy a könyvtári gyűjteményben amúgy megvan-e a keresett doku-

mentum. A Citation linker keresőjét a 11. ábra mutatja be. Az információk kiegészíthetők a könyvtárközi kölcsönzési szolgáltatásunk elérhetőségével, így az olvasó azonnal kapcsolatba léphet a kollégákkal, ha egy olyan cikkre van szüksége, amely nem található meg sem a nyomtatott, sem az elektronikus gyűjteményünkben.

11. ábra
Citation linker

Mind az EBSCO, mind a ProQuest nagy erőket mozgósít a discovery szolgáltatásaik egyre modernebb tétele érdekében. Az EBSCO a jövőben teljesen új felülettel, új funkciókkal látja el az EDS-t. Letisztultabb felület, új vizuális kereső várható, emellett a felhasználói felület további testreszabási lehetőségei jellemzik az új szolgáltatási irányt. Ez a testreszabás a használói oldalon történhet majd meg.

Kipróbálva mindkét szolgáltatást, úgy éreztük, a könyvtárnak a Summon-felület kialakításában nagyobb a szabadsága. A rendszerben található funkciókat tetszés szerint paraméterezhetjük, előhívhatjuk vagy eltüntethetjük őket a használói igényeknek megfelelően, amelyeket monitorozni tudunk a részletes statisztikákat szolgáltató eszközök segítségével.

Implementálás és karbantartás – a discovery-adminisztrátor feladatai

Ha ilyen szolgáltatás bevezetésére készülünk, akkor érdemes tisztázni, mit csinál a szolgáltató, és mit kell nekünk mint könyvtárnak biztosítanunk mind szaktudás, mind informatikai tudás, mind munkaerő, munkaidő tekintetében.

Fontos leszögezni, hogy az implementálást a könyvtár végzi a szolgáltatóval közösen, tehát „kulcsra-kész” rendszert nemigen fogunk kapni. A különböző szolgáltatók különböző megoldásokkal eltérő önállósági szinteket biztosítanak a könyvtárak számára. Egy nagyobb önállóságot biztosító rendszer esetében (mint pl. a Summonnál) a sikeres implementáláshoz nélkülözhetetlen a megfelelő kompetenciákkal rendelkező discovery-adminisztrátor, aki egyaránt birtokában van a szükséges informatikai készségeknek, bibliográfiai ismereteknek és nyelvtudásnak.

A discovery-adminisztrátornak az implementálás alatt rengeteget kell tanulnia, egyrészt önképzéssel, másrészt a cég által biztosított konzultációs lehetőségek, webináriumok révén. Később elegendő önállósággal kell bírnia, hogy a rendszer éles üzemében az esetlegesen felmerülő problémákat vagy újabb kihívásokat (pl. újabb szolgáltatások illesztését) meg tudja oldani. Ekkor már többnyire a rendszer hibajegykezelőjén keresztül kommunikál a céggel, általában idegen nyelven.

A szolgáltató biztosítja a központi indexet (tudásbázist) és az ahhoz való hozzáférést, hogy az előfizetett tartalmakat aktiválhassuk, valamint a linkfeloldót, amely elvezeti az olvasót a dokumentum teljes szövegéhez. A központiindex-frissítések rendszeresek, nagyobb karbantartások esetén számíthatunk a szolgáltató előzetes figyelmeztetésére. A linkfeloldóban tárolt linkek mellett van lehetőségünk további, másodlagos linkek illesztésére vagy az egyes linkekhez, tételekhez megjegyzések, rövid, az olvasónak szánt üzenetek beállítására, amelyek akár globálisan, azaz egy teljes adatbázisra vonatkozóan, annak minden egyes tartalmánál, avagy tételenként is megjelenhetnek.

Az első implementálás után a rendszeres adminisztrálási feladat már kevesebb, főként az online tartalmak aktiválását, az előfizetések megszűnése esetén való visszavonását és az olvasói kényelmi funkciók beállítását jelenti.

Katalógus/repozitórium feltöltése esetén a rendszerek csak szabványos MARC 21- és DC-rekordokat fogadnak, de feltöltési hiba esetén naplózhatnak. Ezek kibogozása, értelmezése, valamint a hiba elhárítását végrehajtó kollégák mozgósítása azonban már szintén a mi adminisztrátorunknak a feladata lesz.

Tutoriálok, segédletek általában több nyelven is elérhetők, a brand testreszabható, és egyéb kiegészítő szolgáltatások illesztése is lehetséges (chat-robotok, *LibGuides*).

Az ún. *local collection*-képzési funkció használatával speciális gyűjteményi kiemeléseket tehetünk állandó vagy időszakos jelleggel, például évfordulókhöz, virtuális kiállításokhoz köthetően. Ugyanezen funkció segített bennünket a magyar adatbázistartalmak kereshetővé tételében is. A *local collection*-képzés nagyon egyszerűen kivitelezhető a Summon elektronikusforrás-kereső segítségével: táblázatos formában fel kell tölteni az adatbázis tartalmát, és címenkénti elérési linkkel kell ellátni az egyes tételeket. Az ún. KBART-listákhoz – amely a szabványos formátuma az adatbázis-szolgáltatók által közölt címlistáknak –

hasnolón kell eljárni. Ha van ilyenünk, természetesen az felhasználható a *local collection* képzéséhez. A saját magunk által ilyen módon létrehozott adatbázis az aktiválás után ugyanúgy használható: innentől a forrásszintű keresőben láthatóvá válnak ezek a művek is. Ez, ahogy az elnevezés is utal rá, csak nálunk érvényes, a központi indexbe nem kerül be, más, Summon használó előfizető tehát nem látja őket.

Mint minden *SaaS* (*software as a service*) szolgáltatás esetében, arra kell készülnünk, hogy az új technológiák adaptálása terén némiképpen ki vagyunk szolgáltatva a szállító cégnek. Ha utóbbi úgy dönt, bevezet egy funkcionális újítást, azt mi mindenképpen megkapjuk, és erre nem árt felkészülni. Webináriumok, év eleji *roadmap*-bemutatók, tutoriálok segítenek ebben, de a discovery-adminisztrátor személye, önállósága itt is elengedhetetlenül fontos. Neki kell ugyanis ezeken részt venni és közvetíteni a változásokat a megfelelő irányba.

A DEENK szempontjai

A discovery-eszköz kiválasztásában nagy segítségünkre lehetnek azok a tanulmányok, melyek időről időre széleskörűen bemutatják a piacon lévő palettát,^{14,15} továbbá a rendszeresen megjelenő *Library Systems Report*ok és a szolgáltatók által közzétett jelentések, *roadmap*ek. Azok a könyvtárak, amelyek az új szabványok és a discoveryk kapcsolatát, egymáshoz való viszonyát szeretnék jobban megismerni, szintén találnak megfelelő útmutatást.^{16,17}

A discovery kiválasztásakor mi főként a szolgáltatási szempontokat részesítettük előnyben, illetve ezek a legnagyobb számúak, köszönhetően annak, hogy immár több mint tíz éve gyűjtjük a használók tapasztalatait, visszajelzéseit.

Szolgáltatási szempontok

A legfontosabb az a számunkra, hogy egyetlen platformon legyen kereshető a teljes gyűjteményünk, valamint még azon túl további (pl. OA) tudományos, ismeretterjesztő tartalmak – minden, ami az Egyetem számára releváns az oktatás-kutatás szempontjából. Elvárásunk, hogy az egyablakos kereső tudjon kétféle bibliográfiai szinten keresni (cikkszinten, forrásszinten), ugyanakkor adjon azonnali választ arra, megtalálható-e a nyomtatott vagy online gyűjteményünkben a keresett dokumentum (katalógusfunkció), milyen feltételekkel használható (licenck, hozzáférési jogok/korlátozások), és mely szolgáltatásunkkal

érhető el (raktári kikérés, előjegyzés, könyvtárközi igénylés, repozitóriumi gyűjtemények megjelenítése stb. révén).

A jó discoverynek támogatnia kell a gyűjteményi kiemeléseket, online bemutatókat (*Widget builder*), általában a használatot, tutorialok elhelyezését, valamint az ezekben való keresés lehetőségét is (ezen a ponton merült föl bennünk a LibGuides rendszerrel való összeköttetés, amelyet a jövőben tesztlünk).

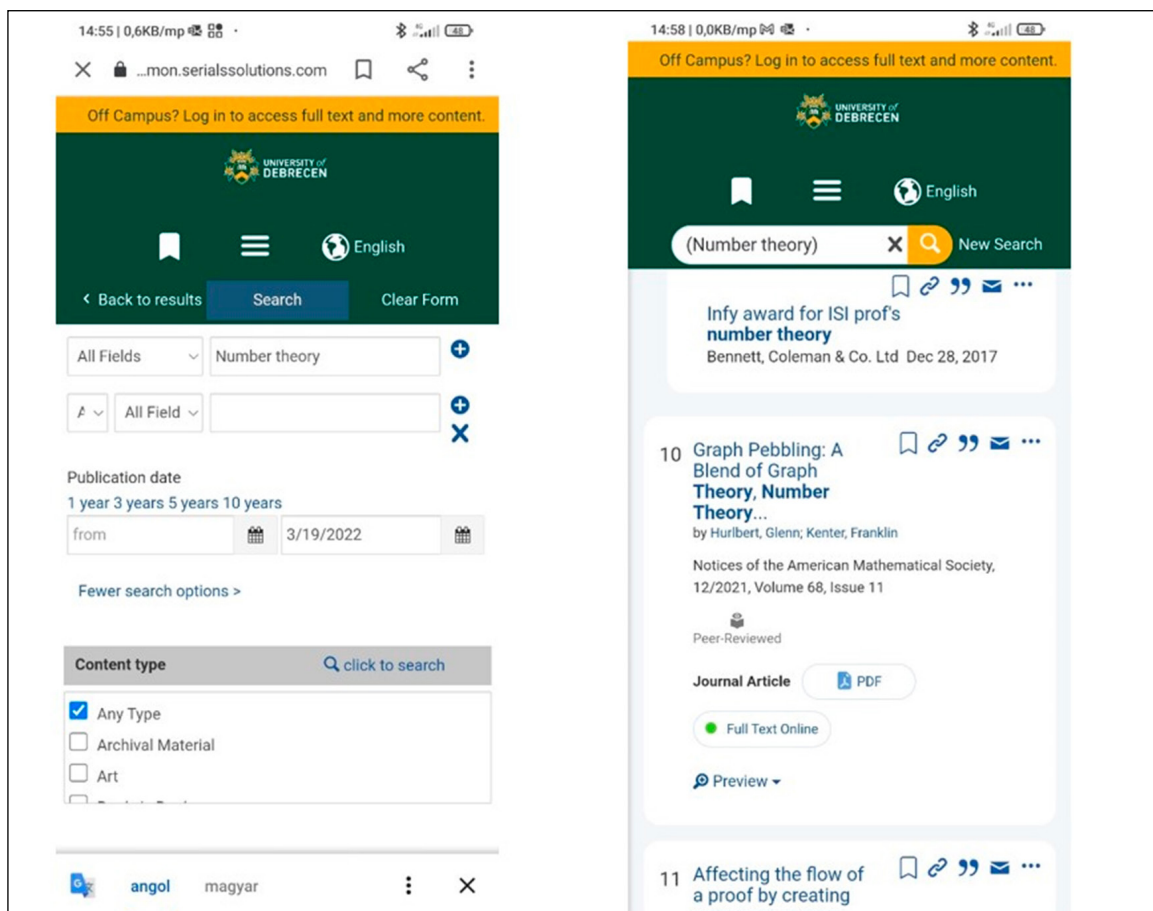
Át kellett gondolnunk a tapasztalatok alapján, tényleg fontos-e, hogy a felhasználói munkaterület testreszabható legyen. Azt tapasztaltuk, hogy a felhasználók nagyobb hányada a személyes belépés után nem sokat törődik a beállítások módosításával. Megelégednek a központilag beállított felülettel, és nem törődnek olyan részletkérdésekkel, hogy például a találati halmaz 2 vagy 3 hasábosan is megjeleníthető. Ami viszont egyre jelentősebb igény a részükről, az a *single-sign-on* (SSO – egyszeri belépés biztosítása több rendszerbe, pl. egyetemi könyvtári szolgáltatások igénybevételéhez), méghozzá lehetőleg az *EduID* föderációs technológia alkalmazásával.

Át kellett gondolnunk a platformmal kapcsolatban, hogy valóban szükséges-e a korábban fontosnak tartott nyelvválasztási lehetőség is. Bár Debrecenben a különféle nemzetiségű hallgatók száma és aránya magas, de a külföldi képzés nyelve az angol. A keresőfelület alapértelmezetten angol nyelvű, de könnyedén válthatunk egyéb idegen nyelvekre is. A magyar jelenleg nem szerepel a Summon által felkínált nyelvek közt, de a keresőfelület intuitív jellege miatt ezt még nem éreztük hátránynak.

A Google Scholarral való összeköttetés nem volt kiemelten fontos elvárás részünkről, de felismertük, hogy hasznos, ha a linkfeloldó segítségével kétirányú kapcsolatot biztosítunk a Scholar és a Summon közt. A kutatóink nagy része számára a Google Scholar a kiindulópont, amikor szakirodalmat keresnek, így onnan a könyvtári discovery/linkfeloldó cikk-kereső szolgáltatáshoz lehet navigálni őket.

További szolgáltatási elvárásunk volt a felhasználók eligazodását segítő eszközök, tartalmak egyidejű megjelenítése, mint például a keresés megváltoztatása az indexelés alapján, amit leginkább a facettás szűkítés segít. Szerettük volna azt is, ha a dokumentumtípusok közti eligazodást piktogramok segítenék (ez a bibliográfiai rekord fejében lévő kódolás alapján történik). Fontos továbbá, hogy lehetőség nyíljon a DEENK kurzusain tanított bibliográfiakezelő szoftverekkel (*RefWorks*, *Zotero* stb.) való kényelmes összeköttetésre.

Teljesen magától értetődő elvárás ma már minden weben megjelenő rendszerrel szemben a reszponzív dizájn, amely lehetővé teszi, hogy mobilon/tableten is esztétikus és jó funkcionális lehetőségekkel bíró keresőfelületet biztosíthassunk az olvasók számára. A Summon itt tökéletesen teljesíti elvárásainkat. Valódi reszponzív dizájnt kapunk: például a facettás szűkítők kérésre úsznak elő, és visszatolhatók, továbbá az alternatív metrikák már nem foglalják a helyet és terhelik a mobil megjelenítést, csak ha kíváncsiak vagyunk rájuk, akkor látjuk őket a részletes nézetben.

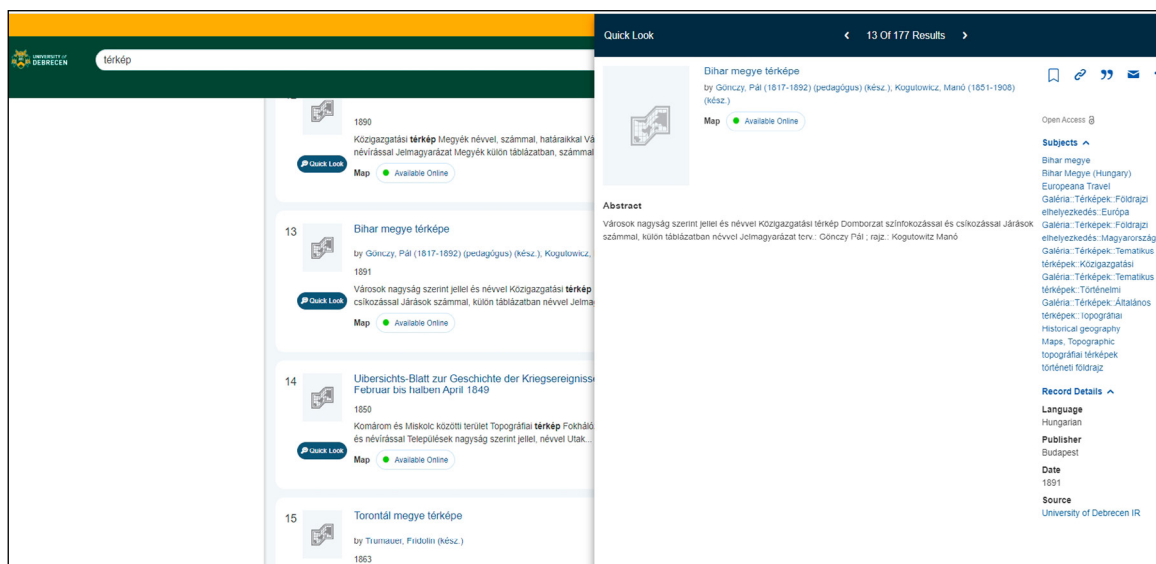
12. ábra

Mobileszközön megjelenő nézet (részletes kereső, találati lista)

Fontos kérdés, hogy kiválthatja-e a discovery az IKR azon funkcióit, melyeket az olvasó a katalóguson keresztül ér el. Megoldhatók-e a nyomtatott példány szolgáltatását támogató funkciók (pl. előjegyzéskérés, raktári kikérés, másolatszolgáltatási kérés)? Ezek a kényelmi szolgáltatások csak azután lesznek kiválthatók, ha IKR-váltás is történik, és a discovery és a könyvtári szolgáltatási platform kompatibilis egymással (amit leginkább az azonos szol-

gáltatótól való vásárlás biztosíthat). Jelenleg nálunk a katalógustételről a *Corvina* IKR OPAC-felületére érkezünk, onnan indíthatjuk a megszokott olvasói kiszolgáló funkciókat.

Ehhez hasonlóan egy link biztosítja a repozitóriumi tartalmak közvetlen elérését a Summonból, ha a könyvtár által digitalizált vagy a repozitóriumba más módon bekerülő (pl. digitálisan születő) tartalmak közt keresünk.

13. ábra

Digitalizált történelmi térképek a DEENK repozitóriumi tételeiből

Gyűjteményi szempontok

E szempontjaink átgondolásakor egyetemi könyvtári gyűjteményünk volt a meghatározó, ennek megfelelően a legfőbb kíváncsalom az, hogy a központi indexből könnyen aktiválhatók legyenek a könyvtár által előfizetett tudományos tartalmak. Olyan tartalmak esetében viszont, ahol ez nem lehetséges, legyen lehetőség saját gyűjtemények egyszerű képzésére is (magyar *fulltext* és indexelő adatbázisok, MeRSz, MATARKA). Egyetemi könyvtári funkciókat támogatja, ha az előfizetett tartalmakat illetően a tudománymetria reprezentálása is megoldott a discoveryben (Web of Science, Scopus, tudománymetriai mutatók, alternatív metrikák).

A tudományos publikációk számát tekintve egyre nagyobb a nyíltan elérhető publikációk aránya, fontos volt tehát, hogy ezek is kereshetők legyenek a discoveryben, de váljanak el az előfizetett tartalmaktól.

A gyarapítási és a szolgáltatási feladatokat is segíti, ha gyűjteményelemzési eszközök is rendelkezésre állnak a discovery szolgáltatás mellett, és statisztikai adatokat is tudunk nyerni a források használatáról (a gyarapítás számára input: használati statisztikák, átfedéselemzés), a keresésekről (felhasználóedukáció, tájékoztatás, a könyvtári marketing számára input: pl. leggyakoribb kérdések, témakörök, keresett kulcsszavak, legnépszerűbb köny-

vek/folyóiratok). Nagy segítség jelentések, riportok összeállításakor, ha a rendszer a használati statisztikákat vizuális eszközökkel is be tudja mutatni.

Bibliográfiai szempontok

A megbízható bibliográfiai adatok nélkülözhetetlenek a számunkra. Fontos kíváncsalom tehát, hogy a discovery egységes forráskezelést tegyen lehetővé mind az általunk feltöltött, mind a központi indexből származó adatok tekintetében, és legyen a megjelenítés is egységes: publikálja könnyen MARC 21-, DC-formátumú rekordjainkat (központi index, megfeleltetési táblázatok, validálás), és jelenítse meg színvonalasan mind a „hagyományos”, mind pedig az RDA bibliográfiai keretrendszerének való megfelelés érdekében átalakított/kibővített katalógusrekordjainkat, a hozzájuk tartozó (saját) példányadatokkal együtt. Végezetül legyen lehetőség a rekordok gazdagítására (borító, absztrakt stb.) és a műszintű megjelenítést támogató címsoportosításra (az FRBR-modellnek¹⁸ megfelelően).

Munkaszervezési szempontok

Végül, de nem utolsósorban azt is át kellett gondolnunk több mint tíz év tapasztalata után, hogy milyen humán erőforrást tudunk biztosítani mi, a Könyvtár, annak érdekében, hogy a discovery olyan legyen, amelyet szeretnénk. Elvárásként mi azt fogalmaztuk

meg, hogy a discovery-eszköz adminisztrációja a könyvtár hatásköre kell, hogy legyen (brand, gyűjteményi kiemelés, relevanciaalapú keresés, facetták meghatározása, nyelvi beállítások, egyéb olvasói kényelmi funkciók), ugyanakkor elvárjuk azt is, hogy a rendszer támogassa a könyvtári humán erőforrás hatékony felhasználását, vagyis az első bevezetés után legyen könnyen, kevés erőfeszítéssel fenntartható.

A Summon a DEENK-ben

2021-ben, az első implementáláskor az adminisztrációs feladatok és a felhasználói funkciók kiismerésére, valamint az egyetemi brand kialakítására fókuszáltunk.

2022-ben a katalógus és a repozitórium betöltését végeztük el.

2023-ban egy eddig függetlenül működő új szolgáltatásunkkal, a LibGuides-szal való összeköttetés áll még előttünk, amelynek révén a könyvtár további segédeszközöket, leírásokat, tutoriókat helyezhet el az online térben a használók számára, és ezzel egyidejűleg ezeket a saját egyablakos keresőjében is kereshetővé teszi.

Összegzés

Visszatérve a kiindulási kérdésünkre, cikkünkben kísérletet tettünk arra, hogy körbejárjuk, mi is az a discovery, és hogyan illeszthető be abba a hagyományos keresőeszköz-csoportosítási gondolatmenetbe,

amely szerint a hagyományos dokumentumok bibliográfiai feltárásának munkálatai a katalógusokban és a bibliográfiákban manifesztálódnak.

Megállapítottuk, hogy a discovery szolgáltatás képes ötvözni a katalógust a bibliográfiával, azaz meg tudja valósítani a helyi gyűjtemények reprezentációját, beleértve a könyvtár polcain fellelhető fizikai és a távoli elérésű gyűjteményeket, a könyvtári gyűjteményen túli keresés pedig bibliográfiát szolgáltat a discovery szolgáltatások központi indexeiben fellelhető adatokból. Az indexelő adatbázisokra vonatkozó információkat is megtaláljuk a discoveryben, továbbá az indexelő és a tudományometriai adatbázisok, valamint a Google Scholar felől is támogatja az olvasót a könyvtár virtuális tereibe való belépésben és a kutatásban.

Discovery = Katalógus + bibliográfia + repozitórium + adatbázis-tartalmak + indexelő adatbázisok + könyvtári weboldalak, tutoriók + Wikipédia + Google + Altmetrics + ...

A discovery tehát a „katalógusok és bibliográfiák” evolúciójában mindenképpen egy fontos mérföldkő. Megadja a lehetőséget, hogy a hagyományos, az elektronikus és a digitalizált gyűjteményt együtt adhassuk használatba az olvasónak, és minden olvasónemzedék felfedezze a számára releváns könyvtári tartalmakat, a neki szóló hiteles információt.

Irodalmi hivatkozások

1. DANCS Szabolcs. Könyvtári szolgáltatási platformok, avagy ami az IKR-ek után következik. == Könyvtári Figyelő, Ú.f. 25. = 61. (2015) 3., p. 359–371. ISSN 0023-3773. További hozzáférés weblapról: <http://ki2.oszk.hu/kf/2015/10/konyvtari-szolgaltatasi-platformok-avagy-ami-az-ikr-ek-utan-kovetkezik/> [Megtekintve: 2022.12.30.]. Elérhető még: https://epa.oszk.hu/00100/00143/00304/pdf/EPA00143_konyvtari_figyelo_2015_3_359-371.pdf [Megtekintve: 2022.12.30.]
2. Uo.
3. DANCS Szabolcs. Újra a könyvtári szolgáltatási platformokról (és egyéb könyvtári rendszerekről). == Könyvtári Figyelő, Ú.f. 26. = 62. (2016) 3., p. 391–396. ISSN 0023-3773. További hozzáférés honlapról: <http://ki2.oszk.hu/kf/2016/10/ujra-a-konyvtari-szolgaltatasi-platformokrol-es-egyeb-konyvtari-rendszerekről/> [Megtekintve: 2022.12.30.]. Elérhető még: https://epa.oszk.hu/00100/00143/00337/pdf/EPA00143_konyvtari_figyelo_2016_3_391-396.pdf [Megtekintve: 2022.12.30.]
4. DANCS Szabolcs. Könyvtári szolgáltatási platformok, avagy ami az IKR-ek után következik. I. m.
5. YANG, Sharon Q. – DAWSON, Patricia H. – DING, Jie. Local collections in discovery services. == International Journal of Librarianship [online], 4. (2019) 2., p. 3–33. ISSN 2474-3542. Hozzáférhető: <https://doi.org/10.23974/ijol.2019.vol4.2.153> [Megtekintve: 2022.12.30.] Az idézet helye: p. 3.
6. BREEDING, Marshall. The ongoing challenges of academic library discovery services. == Computers in Libraries, 40. (2020) 1., p. 9–11. ISSN 1041-7915
7. KORTICK, Yoel. Trends in physical and electronic resource usage in U.S. academic libraries. == Technicalities, 41. (2021) 2., p. 17–20., ISSN 0272-0884. Elérhető még: <https://doi.org/10.1080/02720884.2021.1911111>

- exlibrisgroup.com/blog/changing-priorities-trends-in-physical-and-electronic-resource-usage-in-us-academic-libraries/ [Megtekintve: 2022.12.30.]
8. Uo.
 9. A Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár honlapja. Éves beszámoló aloldal. Debrecen: DEENK, [s.a.]. Hozzáférhető: <https://lib.unideb.hu/hu/eves-beszamolok> [Megtekintve: 2022.12.30.]
 10. KARÁCSONY Gyöngyi – VIRÁGOS Márta. ToxSeek: Új generációs metakereső a Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtárában [Networkshop videó]. Budapest: KIFÜ, 2010. június 15. 12:07 perc. Hozzáférhető: <https://kifu.videotorium.hu/hu/recordings/1041/toxseek-uj-generacios-metakereso-a-debreceni-egyetem-egyetemi-es-nemzeti-konyvtaraban> [Megtekintve: 2022.12.30.]
 11. YANG, Sharon Q. – DAWSON, Patricia H. – DING, Jie. Local collections in discovery services. I. m.
 12. GALEFFI, Agnese [et al.]. Nyilatkozat a nemzetközi katalógizálási alapelvekről (ICP) [elektronikus dok.]. Közreadja az IFLA Katalógizálási Szekciója és az IFLA Szakértői Tanácskozása a Nemzetközi Katalógizálási Szabályokról (IFLA Meetings of Experts on an International Cataloguing Code). Ford. GAZDAG Tiborné. Budapest: OSZK, 2018. 21 p. Hozzáférhető: https://repository.ifla.org/bitstream/123456789/84/1/icp_2016-hu.pdf [Megtekintve: 2022.12.30.] „6. A katalógus céljai és feladatai6.5 tudjon navigálni és kutatni a katalóguson belül, a bibliográfiai és az authority adatok logikus elrendezésén és az entitások közötti kapcsolatok egyértelmű megjelenítésén keresztül, a katalóguson túl más katalógusok irányában és a könyvtári környezeten kívül is.” I. m. p. 3.
 13. KARÁCSONY Gyöngyi – VIRÁGOS Márta. ToxSeek: Új generációs metakereső a Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtárában [Networkshop videó]. I. m.
 14. BREEDING, Marshall. Index-based discovery services: Current market positions and trends [online]. == Library Technology Reports, 54. (2018) 8., ISSN 1945-4538. Hozzáférhető: <https://doi.org/10.5860/ltr.54n8> [Megtekintve: 2022.12.30.]
 15. DANCS Szabolcs. Könyvtári szolgáltatási platformok, avagy ami az IKR-ek után következnek. I. m.
 16. DANCS Szabolcs. Újra a könyvtári szolgáltatási platformokról (és egyéb könyvtári rendszerekről). I. m.
 17. DANCS Szabolcs. Könyvtári szolgáltatási platformok, avagy ami az IKR-ek után következnek. I. m.
 18. IFLA Study Group on the Functional Requirements for Bibliographic Records: Functional Requirements for Bibliographic Records: Final Report. == Az IFLA repozitóriuma. The Hague: IFLA Headquarters, cop. 2009. Hozzáférhető: <https://repository.ifla.org/handle/123456789/811> [Megtekintve: 2023.03.05.]

További felhasznált irodalom

1. A New EBSCO Discovery Service: Release Notes [online]. == Az EBSCO Connect honlapja. [Ipswich, Massachusetts]: EBSCO Industries Inc., cop. 2022. 2022.10.27. Hozzáférhető: https://connect.ebsco.com/s/article/New-EBSCO-Discovery-Service-Release-Notes?language=en_US [Megtekintve: 2022.12.30.]
2. A ProQuest – Ex libris honlapja. Guide to Discovery Services aloldal [online]. Ann Arbor, Michigan: ProQuest LLC, cop. 2022. Hozzáférhető: https://support.proquest.com/s/article/Guide-to-Discovery-Services?language=en_US [Megtekintve: 2022.12.30.]

(Beérkezett: 2023. január 7.)